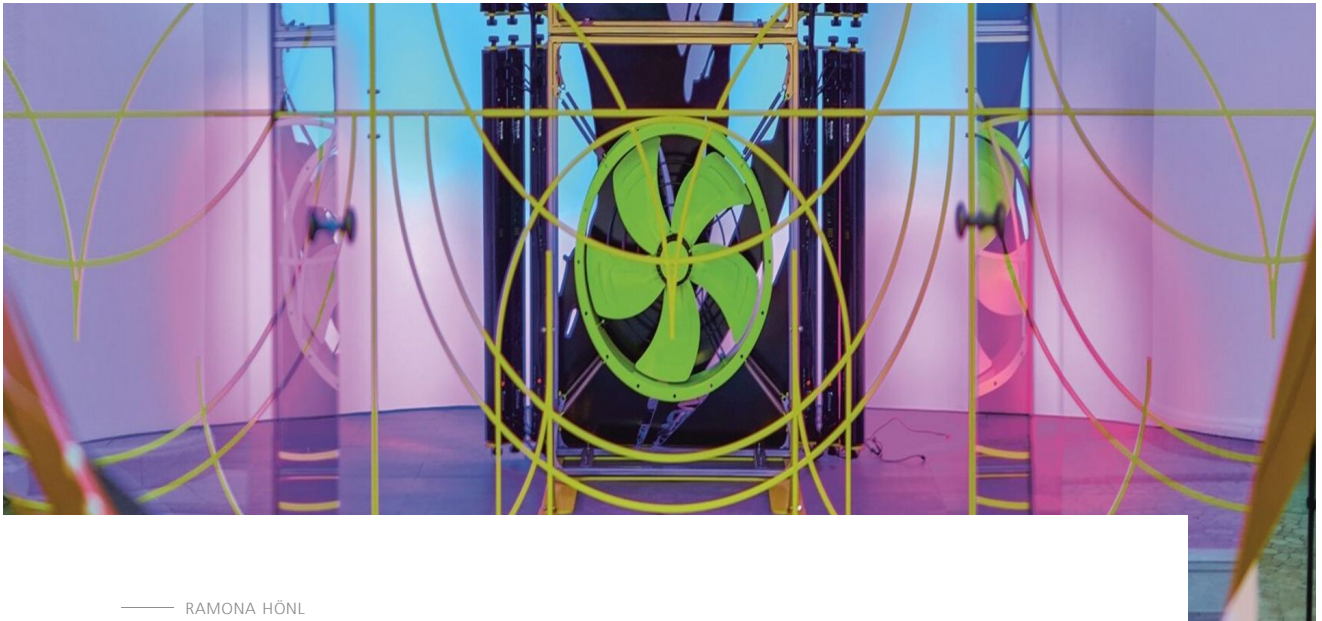

— RAMONA HÖNL

Plaatkunst uit Boedapest: de laser snijdt de fijnste vormen

In het zuiden van Boedapest last, lasert en buigt het kleine familiebedrijf Intertechnika bijzondere stukken voor kunstenaars uit heel Hongarije. Teams ontwerpers, operatoren en kunstenaars maken unieke producten die internationaal de aandacht trekken op tentoonstellingen en beurzen. Tegelijkertijd doen ze waardevolle ervaringen op voor de serieproductie.

De laser creëert kunst: voor het silhouet van een bos uit lasergesneden plaatstaal bewegen heldere vormen door duizenden leds op het ritme van meditatiegeluiden. De wandcomposities lijken te bewegen op de muziek van bekkens en cymbalen, contrabas en nagalmende gonggeluiden. Techno ontmoet Zen. Twee jaar lang bedacht en werkte de Hongaarse kunstenaar Márton Nemes aan de tentoonstelling "Techno Zen". In de zomer van 2024 rustte hij met zijn tentoonstelling het Hongaarse paviljoen van de Biënnale van Venetië uit. De Biënnale is wereldwijd de grootste tentoonstelling van hedendaagse kunst. Dit werd mede mogelijk gemaakt door Intertechnika, een klein Hongaars familiebedrijf. Ze sneden en bogen een groot aantal van de abstracte vormen met behulp van de technieken van TRUMPF.

<p>Peter Alasztics (in het midden) en zijn broer Márton zijn de tweede generatie in het familiebedrijf. 1991 richtten hun ouders Jullianna Alaszticsn. Kov.cs en B.la Alasztics het bedrijf Intertechnika op. Begin jaren 2000 leren ze TRUMPF kennen. In 2002 kopen ze de eerste machine, een TruMatic L 4030. Van dan af is er geen houden meer aan.</p>

<p>Productie van unieke stukken: Intertechnika leert uit de bijzondere opdrachten en gebruikt deze kennis voor de serieproductie.</p>

<p>Visie: Peter Alasztics haalt de kunst in het familiebedrijf en zoekt naar een gemeenschappelijke taal tussen kunstenaars en ingenieurs.</p>

— Van centrum van de zware industrie tot trefpunt voor kunstliefhebbers

In Bezirk Csepel (Zuid-Boedapest) ontstaan grote delen van deze wandcomposities en -sculpturen. Het eiland in de Donau was vroeger het centrum van de zware industrie. Van 1892 tot 1993 bouwden daar gevestigde bedrijven motoren, auto's en bedrijfsvoertuigen. Vandaag huist Intertechnika in een van de gebouwen industrieel erfgoed. "We zijn een kleine onderneming, gespecialiseerd in opdrachten op maat," vertelt Peter Alasztics. "Elk jaar bewerken we ongeveer 28.000 tekeningen en maken we op basis hiervan zowat alles, van transformatoronderdelen tot behuizingen voor Siemens."

Maar dat niet alleen. Samen met hun lasers en buigmachines specialiseerden de 64 medewerkers van het bedrijf zich de laatste twee decennia in de realisatie van bijzondere stukken die op maat worden gemaakt. Hun TRUMPF machines snijden, buigen en vormen plaatstaal voor kunstenaars uit heel Hongarije. Het designerteam test hierbij de grenzen van het maakbare. "We vinden het echt heel prettig om dergelijke ingewikkelde opdrachten aan te nemen," verklaart Peter Alasztics.

» **"We zijn een kleine onderneming, gespecialiseerd in opdrachten op maat. Elk jaar bewerken we ongeveer 28.000 tekeningen en maken we op basis hiervan zowat alles, van transformatoronderdelen tot behuizingen voor Siemens."**

Peter Alasztics, CEO Intertechnika

Samen met zijn broer Márton is Peter de tweede generatie in het familiebedrijf. 1991 richtten hun ouders Jullianna Alaszticsn. Kov.cs en B.la Alasztics het bedrijf Intertechnika op. In hun eerste werkjaar werden ze geconfronteerd met de onrusten naar aanleiding van de ter ziele gegane Sovjet-Unie. Ze gaan van start met de bouw en het onderhoud van CNC-gereedschapsmachines. Jammer genoeg verloor deze technologie al enkele jaren na de oprichting van het bedrijf aan belang. In 1999 volgde de verhuizing naar de industriële erfgoedsite op het Donau-eiland. In 2000 werd de eerste laser aangekocht. Het ging om een tweedehandse lasersnijmachine van 1,5 kWh en wisselde het bedrijf naar de plaatbewerking.

— Intertechnika werd in Hongarije pionier op het vlak van technologie.

"Lasertechnologie en plaatbewerking waren toen in Hongarije nog redelijk nieuw. Voor ons was dit een kans om van bij het begin mee in te stappen in een nieuwe technologie," vertelt vader Béla Alasztics. Ze zetten hun eerste stappen in de technologie met behulp van een bevriende gereedschapsmachinefabrikant die al met een laser werkte. Begin jaren 2000 leren ze TRUMPF kennen. In 2002 kopen ze de eerste machine, een TruMatic L 4030. Van dan af is er geen houden meer aan. Het bedrijf introduceert nieuwe technieken in, zoals de geautomatiseerde lasersnijmachine.

"We waren in Hongarije vaak de eersten die innovatieve processen van TRUMPF hebben uitgetoetst en konden bij de invoering ervan altijd rekenen op veel ondersteuning van het bedrijf," vertelt Béla Alasztics. De hallen industrieel erfgoed vormden voor TRUMPF van bij de start een echte uitdaging. Intertechnika kan het bedrijfspervlak in de grote installatie op het Donau-eiland dan wel uitbreiden, maar bouwtechnisch mag er aan de site niets worden veranderd. "Bij een lasersnijmachine hadden we onder het dak slechts 20 centimeter over," vertelt Peter Alasztics. "TRUMPF heeft ons echter geholpen om de indeling optimaal te gebruiken." De onderneming uit Ditzingen staat tot op vandaag klaar om Intertechnika

bij te staan bij zijn verdere ontwikkeling. "De eerste laser van TRUMPF heeft ons toen totaal nieuwe mogelijkheden geboden," verklaart hij.

<p>Precisie: bij de productie van kunstvoorwerpen gaat het niet om snelheid. Het gaat erom wat technisch maakbaar is.</p>

<p>Werken aan de machine: ingenieurs, kunstenaars en productiemedewerkers leren van elkaar en ontwikkelen een gemeenschappelijke taal.</p>

Peter Alasztics haalde in 2005 de kunst naar het bedrijf. Al hadden zijn ouders hier toch ernstige bedenkingen bij, geeft zijn vader toe. Tijdens zijn studie aan de Visart kunstacademie in Boedapest ontmoette Peter Alasztics István Ézsiás, een kunstenaar, nu meer dan 80 jaar oud, die geïnteresseerd is in het plaatfal uit de productie. Ze beginnen samen te werken en Alasztics onderzoekt hoe de machines van het familiebedrijf kunnen worden gebruikt om kunstvoorwerpen de snijden en te buigen.

"Het bleekt niet eenvoudig om een gemeenschappelijke taal te vinden tussen kunstenaars en ingenieurs," herinnert Béla Alasztics zich. "De gedachten van kunstenaars gaan alle kanten op, ze laten zich niet leiden door de fysieke eigenschappen of beperkingen van materialen," vertelt zoon Peter Alasztics. "Bij ingenieurs is dat net het tegenovergestelde." Terwijl zijn broer Márton bedrijfskunde studeert, kiest hij voor een opleiding als grafisch ontwerper. Zijn masterscriptie aan het Kunstinstituut van de Berlijnse Kunsthogeschool onderzoek hij de mogelijkheden tot samenwerking tussen ingenieurs en kunstenaars. Stuk voor stuk leert hij, samen met het ontwerpteam bij Intertechnika, de eisen en wensen van de kunstenaars kennen en te vertalen.

» "Het werken met plaatstaal en lasers heeft voor mij totaal nieuwe fantasieperspectieven geopend."

Márton Nemes, Multimediakunstenaar

— Leren van kunstenaars

Márton Nemes werkt al sinds 2017 samen met Intertechnika. Hij was op zoek naar iemand die een speciaal gecoate plaat in regenboogkleuren kon snijden. Dit materiaal is duur en zo bijzonder dat alleen Intertechnika zich aan de opdracht waagde. "Het was de allereerste keer dat we een dergelijk materiaal zagen. Daarna hebben we het ook nooit meer gezien," zegt Peter Alasztics. Het snijden lukte.

Tot op vandaag is Nemes erg tevreden over het resultaat. Hij toont deze werken in de meeste van zijn solotentoonstellingen. "Tot op dat moment had ik geen enkel idee dat een dergelijke techniek bestond. Sindsdien is de benadering van mijn sculpturen totaal gewijzigd," zegt hij. Bijna alle sculpturen ontstaan vandaag in nauw overleg met Intertechnika. "Voor ik Intertechnika leerde kennen, werkte ik met totaal andere materialen. Het werken met plaatstaal en lasers heeft voor mij totaal nieuwe fantasieperspectieven geopend," stelt Márton Nemes.

<p>Vreemde werelden: Intertechnika lasert opvallende silhouetten die kunstenaar Márton Nemes bij elkaar zet.</p>

<p>Inside Outside combineert edelstaal, staal en licht in een dynamische sculptuur.</p>

<p>Techno Zen: Superposed and Entangled verspreid over twee wanden.</p>

<p>De sculptuur Superposed staat in het midden van het paviljoen.</p>

Intertechnika ontwikkelde zich tot een institutie in de Hongaarse kunstscène. In samenwerking met de plaatselijke kunsthogeschool voltooiën studenten hier elk jaar hun afstudeerscripties. Peter Alasztics zet het negenkoppige designteam aan om telkens weer de grenzen te verleggen. Ze gebruiken hun machines om individuele stukken te maken, maar leren tegelijkertijd technieken voor de serieproductie. Zo hebben ze bijvoorbeeld de lampbehuizingen voor de beroemde Széchenyi kettingbrug over de Donau geproduceerd of breukvaste, krasbestendige en slagvaste behuizingen gemaakt voor tablets voor gevangenen - allemaal met behulp van de knowhow die ze hebben opgedaan in de realisatie van kunstwerken.

In een volgende stap willen de twee broers de automatiseringsgraad van de productie verhogen. Hiervoor staat het Oseon programma van TRUMPF in de startblokken. Ze volgen hierbij de traditie van hun ouders om permanent te investeren in techniek en software. Oseon moet de productie van hun standaardproducten efficiënter en rendabeler maken. Hierdoor zal er meer ruimte vrijkomen voor de kunstproducten en de productie van unieke stukken. "Voor innovatie moet worden gewerkt aan een cultuur om altijd nieuwe dingen te creëren," besluit Peter Alasztics. "Telkens wanneer iemand opmerkt dat iets moeilijk te maken is, kijken we naar de kunstwerken en stellen we vast dat het toch kan!"

RAMONA HÖNL

WOORDVOERDER GEREEDSCHAPSMACHINES

